

Dairesi	Karar Yılı	Karar No	Esas Yılı	Esas No	Karar Tarihi
VERGİ DAVA DAİRELERİ	2000	146	1999	404	07/04/2000

KARAR METNİ

ALİŞ BEDELİ ELEŞTİRİ KONUSU YAPILMAYAN KAMYONUN, DÖRT AY SONRA KASKO SİGORTASINA ESAS DEĞERDEN DÜŞÜK BEDELLE SATILDIĞI GÖRÜŞÜYLE UYGULANAN TARHİYATA KARŞI AÇILAN DAVANIN REDDİNDE HUKUKA UYGUNLUK BULUNMADIĞI HK.<

Davacı kurumun 1995 yılında sattığı kamyonunun satış bedelinin kasko değerinden düşük olması nedeniyle takdir komisyonu kararına dayanılarak adına kusur cezalı kurumlar vergisi salınmıştır.

Tarhiyata karşı açılan davayı inceleyen ... Vergi Mahkemesi, ... günlü ve ... sayılı kararıyla; davayı reddetmiştir.

Yükümlü kurumun temyiz istemini inceleyen Danıştay Dördüncü Dairesi, ... günlü ve ... sayılı kararıyla; Gelir Vergisi Kanununun 2 nci maddesiyle gerçek kazancın vergilendirilmesinin amaçlandığı, gerçek kazancın yalnızca rayiç bedel, emsal bedel veya kasko bedelinden hareketle saptanmasının mümkün olmadığı, aracı satın alan nezdinde araştırma yapılması, bu kişi ile yükümlü arasında satış bedeli dışında bir nakit hareketi varsa bunun tespiti gerektiği, bu araştırmalar yapılmadan, satışa konu aracın sadece harca konu değerinin kasko sigorta değerinin altında gösterilemeyeceği görüşünün gerçek gelirin vergilendirilmesi ilkesine de ters düştüğü, noter harcı için Harçlar Kanununun 43 üncü maddesinde öngörülen kanuni ölçünün, kanunda sarahat olmadıkça gelir vergisi için de kanuni ölçü olarak kullanılmasının mümkün olmadığı gerekçesiyle kararı bozmuştur.

Bozma kararına uymayan ... Vergi Mahkemesi, ... günlü ve ... sayılı kararıyla; davacı şirketin aracı katma değer vergisi dahil ... liraya noter senedi ile sattığını idareye bildirmesi üzerine, idarece aracın kasko sigorta değerinin ... lira, satış tarihi itibarıyla esnaf odasınınca bildirilen fiyatın ise ... lira olduğundan bahisle, bildirilen değere ... lira ilave edilmek suretiyle dönem matrahının resen saptandığı, gerek davalı idarenin, aracın değerini bağlı olduğu odadan araştırması, gerekse davacının aracın niteliğine ilişkin herhangi bir iddiası olmaması nedeniyle resen tarhiyatta yasaya aykırılık bulunmadığı, Danıştay Vergi Dava Daireleri Genel Kurulunun ... sayılı kararının da bu yönde olduğu gerekçesiyle ilk kararında direnmiştir. Direnme kararı yükümlü şirket tarafından temyiz edilmiş ve o- layda resen takdir nedeninin bulunmadığı, satış bedelinin noter satış sözleşmesinde yazılı olduğu, bunun dışında bir bedelle satılmadığı i- leri sürülerek kararın bozulması istenmiştir.

1995 yılının Ağustos ayında satın aldığı kamyonu aynı yılın A- ralık ayında kasko sigortasına esas değerinden düşük bedelle satması nedeniyle takdir komisyonu kararına dayanılarak davacı adına salınan kusur cezalı kurumlar vergisine karşı açılan davanın reddi yolundaki vergi mahkemesi ısrar kararı yükümlü tarafından temyiz edilmiştir. Dosyadaki belgelerin incelenmesinden; davacı kurumun, aktifinde kayıtlı kamyonu ... tarihinde katma değer vergisi dahil ... liraya sattığı ve defterlerine bu değer üzerinden düzenlediği faturayı kaydettiği ancak, söz konusu taşıtın kasko sigortasına esas değerinin ... lira ve İstanbul Kamyoncular Esnaf Odasınınca bildirilen değerinin ... lira olması karşısında Vergi Usul Kanununun 267 nci maddesine göre dö- nem matrahının resen takdirinin istendiği ve takdir edilen ... lira matrah üzerinden kusur cezalı kurumlar vergisi salındığı anlaşılmakta- dır. Davacı kurumun aynı taşıtı, ... günlü satış sözleşmesi uyarınca katma değer vergisi dahil ... liraya satın alarak işletmenin aktifine kaydettiği tartışmasızdır.

Kurumlar Vergisi Kanununun 13 üncü maddesi, mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safi kurum kazancını vergiye tabi tutmuş, safi kurum kazancının, Gelir Vergisi Kanununun ticari kazanç hakkındaki kurallarına göre tespitini öngörmüştür. Vergi Usul Kanunu- nun 3 üncü maddesinin (B) bendinde ise vergilendirmede, vergiyi doğu- ran olay ve bu olaya ilişkin işlemlerin gerçek mahiyetinin esas olduğu kurala bağlanmıştır.

Davalı vergi idaresi, tarhiyatı salt satış bedelinin, kasko si- gortasına esas değeri ile İstanbul Kamyoncular Esnaf Odasının bildir- diği satış değerinden düşük kalması nedenine dayandırmıştır. Böyle

bir yaklaşımla, bir ticari işlemde elde edilen safi kazancın saptanması ve vergilendirilmesine olanak bulunmamaktadır.

Nitekim Maliye Bakanlığı da 170 sıra sayılı Gelir Vergisi Genel Tebliğinde ve daha sonra vergi dairesi müdürlüklerine gönderdiği ... gün ve 1994/2 sıra nolu İç Genelgesinde; bazı vergi dairelerinin gerçek satış bedelleri konusunda hiçbir araştırma yapmadan kasko sigortasına esas bedeller üzerinden mükellefler adına tarhiyat yaptıkları, bu yüzden idare ve mükellefler arasında gereksiz ihtilaflara yol açılması için sadece kasko bedellerinden hareketle mükellefler adına tarhiyat yapılmamasını, gerçek satış bedellerinin tespiti gerektiğini duyurmuştur.

... Kamyoncular Esnaf Odasının düzenlediği belgenin incelenmesinden; aracın satış tarihindeki değerinin, bakımlı ve lastiklerinin yeni olması koşuluyla ... lira civarında olduğu belirtilmiştir.

Satın alındığı tarihten dört ay gibi kısa bir süre sonra satışı yapılan aracın mesleki teşekkül tarafından bildirilen satış değeri ile yükümlünün kayıtlarına intikal ettirdiği değer arasındaki cüz'i farkın ise başkaca bir araştırma yapılmadan tarhiyata konu edilmesi hukuka uygun görülmemiştir.

Bu nedenlerle temyiz isteminin kabulüne, ... Vergi Mahkemesinin ... günlü ve ... sayılı ısrar kararının bozulmasına karar verildi.

(DAN-DER; SAYI:104) YÖ/ES